

Nro. 34.

A' FELS. AUSTR. CSÁSZÁR, ES AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

Indúlt Bétsből, Kedden Aprilis 26-dik napján,
1808-ik esztendőben.

B é c s .

A' mult szombaton (e' hónap 23-kán) reggel, Károly ö Császári Feő Hertzegsége Albert ö Kiralyi Hertzegségével, 11 óratájban pedig Felséges Urunk és Afzfonyunk a' Sakszoniai Antal Hertzeggel és Hertzeg Afzfornyal, 's számos kísézőikkel egyetemben, kivánt jó egészségben megérkeztek ide.

A' Magyar országai hajozó tsatornák és hajozás Privilegiált Társasága' Karlstadi osztályának az a' határ nélkül való megtiszteltetésbéli elfelejtethetlen szereksége vala e' hónap' 3-kán, hogy ennek Követi és néhány főbb részesei, nev szerezént a' Lichtens-

teini Ház mostani Kormányozója Hertzeg Lichtenstein, Gróf Schaffgotsche Gotthard Antal, Graf Aspremont Gobert János, és Gróf Bathyan Károly eő Feő Meltóságok, a' Felsőgtől ezen Társasághoz rendeltetve lévő Királyi Biztos Cs. K. Kamarás és Valóságos Titkos Tanácsos Gróf Apony Antal eő Fő Mlga által vezetettvén, a' Császárné és Királyné eő Felsége eleibe botsáttasának, és eő Felségének azon kéréseket, mellyet a' fenntisztelt Társaság a' maga közelébről tartott közönséges gyűlésében meghatározott, és a' melly abban áll, hogy a' Karlstad. tól a' Magyar tengerpartok (littorale) felé vívő, belső Magyar országnak az Adriticum tengerrel való özfzetsatoltatására tzelező, 's a' Társaság költségén nagy munkával készült mesterséges útat, a' maga Felséges néveröl neveztetni engedje-meg Császárné és Királyné eő Felsége, eleibe terjeszthesék eő Felségének. A' F. ges Monarcháné az említett Királyi Biztos Ur által ezen czél eránt tartott beszédre, leg kegyesebb lebotsátkozással való kifejezésekkel, és a' Társaság' közjót tárgyazó törekedésével való kegyelmes megekedésének kinyilatkoztatásával, felelni, 's annak tisztelettel telyes kérését megengedni, kegyesen méltoztatott. Ez a' út tehát, a' melly a' tenger' partjától fogva 17 mértföldnyire, járhatatlan havasokon, tsak nem három ezer Bétsi nyomnyi magasságra, azonban olly lassanlassan való emelkedéssel, készítettett, hogy a' leg meredekebb helyeken a' hágás, egy Bétsi rúd hofzszuságnyi úton 4 tzolnál többet nem teszzen, 's következésképpen azt okozza, hogy 4 jó lóvak 40 mázsa terhet minden segítő lovak és kerékkötés nélkül elvonhatnak — ez az út tehát, melynek készítettésében a'

leg nagyobbra való iparkodás e'képpen vetélkedett a' munkabéli vakmerőséggel az elsőség felett, a' maga köz hasznú voltára nézve pedig kevés hasonlót esmér, mostantól fogva, Ludovika Útjának (Via Ludovicae, v. Ludovicea) betses nevezetével díszeskedik.

Északi Európa.

A' Swéd ország ellen való Orosz és Dánus Hadhirdetéseket közönségesé tettük volt, idejekben. Az Orosz Udvar ellen adott már a' Swédek Királya is ki egy Nyilatkoztatást, melly Mártziusnak 11-kén költ és e'képpen jött ki a' Stockholmi 's az után a' Koppenhágai 's egyéb idegen Ujsagokban: — “

„Az Orosz seregek ellenséges módon béütöttek Swéd Finnlandiába. Ezt a' telegrafus adta legelsőben hírül ö K. Felségének; azután egy Proklamatio, melly ezen tartományban az ö Orosz Császári Felsége nevében közönségesé tétetett, és a' melyben elállás és felkelés javasoltatik a' lakosoknak. az ellenségeskedések előre való hadhirdetés nélkül; valamelly régi haragból vévén származásokat, 's egy hazaáruló (Sprengporten) által kormányoztatván, a' ki az Orosz fővezér mellett tartózkodik: mind ezek utálságot gerjesztő és olyan történetek, a' mellyeknek kevés példájok találtatik. Hát még ha a' két Udvarok között tsak nem régiben kötöttett barátság gondolóra vétetik, 's ezen ellenségeskedések egy Szövettséges társ ellen intéztetödni szemléltetnek: már ekkor sem érezni eléggé, sem megnevezni nem lehet ezt az igazságtalanságot. Feljegyzí ezt a' Historia. Megtetéz.e' minden időnkbeli rettene-
tességeket. —

„Azon időben, mikor az elnyomatott Prin-
tzek' és Státusok' sorsa megilletni láttatott az Orosz
birodalom érzékenységét; mikor ez ezébe kezdette
venni az Európát fenyegető veszedelmeket: ő Ki-
rályi Felsége is hasonló érzékenység által vezérel-
tetvén, beléállott azon kötésbe, a' melly egy szom-
szédhoz, egy baráthoz, és egy független Monárchá-
hoz viseltető bizodalomban helyheztetődött. Ő Orosz
Cs. Felsége szövetséget állított vala fel a' köz jóra
nézve; jussa volt Frantzia országtól a' véle kötött
feltételeknek telyesítettéseket megkivánni; ereje is
volt a' maga. és minnyájunk jussát védelmezni. Ő
Swéd K. Felsége szövetséget kötött véle, 's mos-
tanában még is megtámogatik tőle, éppen azért,
hogy szövetségese volt, holott soha sem kötött
egy Princz is szövetséget ennél nagyobb megsér-
thetetlenségnek reménlésével. A' Császár személye-
sen meg bántatott vala az által, hogy Frantzia or-
szág egyátallyában nem akarta telyesíteni egy hely-
behagyással megerősített kötésnek feltételeit; és
az által is, hogy a' néki tartozó tífztelek sok versben
megsértetett. Az Orosz nemzet bosszankodott,
hogy közönséges képpen vad és barbarus nevezettel
illetődött. A' köz üggyhöz tsatólta végezetre ma-
gát minden, a' mit egy Országlófszének szentnek kell
tartani. Nem megmásolhatatlannak lehetett-e' hinni
a' Császárnak azon nyilatkoztatását: hogy minden
békefséges felteteleket visszafogva vetni, akar
melly hasznosok lennének is azok ránézve, hatsak
az Orosz névnek betsületével, a' hazá bátorságával,
's egész Európá tsendefiségével meg nem egygyez-
nének. A' jelenvaló idő már kimondotta iteletét a'
felől, 's a' jövendő is még jobban meg fogja éreztet-

ni, azt, hogy miképpen tellyesítették ezen nagy-
 tzelok a' Tilsiti kötés által. Sem a' fegyvernyüg-
 vásrol, sem ezen békefségről nem tudósittatott a' Ki-
 rály (a' melly egészfzen ellenkezett az egygyezés-
 sel), előbb, hanemtsak mikor már a' békefség meg-
 köttetett vala; midön ő Felsége ekkor magát még
 háboruban lenni fze mlélvén, uj fegyvernyügvást
 ajánlott az ellenségnek, hanem megtagadó válaft
 kapott; midön tehát a' maga Német tartományainak
 védelmezésekre magát ő K. F.ge erőtelennek lenni
 fze mlélvén, azokat odahagyni kéntelenített. —

„Ezen kárvallás után, melynek az Orosz biro-
 dalom' elválása volt az oka, a' hadakozás' mezejétől
 egészfzen eltávozva lenni fze mlélvén magát ő K.
 F.ge, már tsak azon iparkodott, hogy azon tse-
 nedséggel, mellyet országának fekvése láttatott néki
 igérni, békefségben élhefsen. Igért kötelefségeit
 az Orosz birodalom eránt hüséggel telyesitvén, azt
 várta ettől, hogy felvett Systemájának különbözé-
 se mellett is, igafsággal fog ő K. F.géhez a' múltak-
 ra nézve viseltetni. Ö K. F.ge az Orosz seregeket
 az ő hadi munkájokban hadi hajói által segítette;
 nékiek a' maga fegyveres házait megnyitotta; az el-
 lenségnek azon ajánlásait, mellyeket ő K. F.gének ez
 a' verekedés heves folyása alatt tett vala, holott
 ekkor az Orosz tartományokból a' fegyveres nép ki-
 volt vitettetve, el nem fogadván, az Orosz Udvar-
 nak megjelentette; a' melly ajánlások között talalta-
 tott ez is, hogy, ha a' Swéd Király az Orosz bi-
 rodalomtól elállana, néki a' XII-dik Károly által el-
 vesztetett Swéd tartományokat minden kerekdedsé-
 geivel egygyütt visszfa szerezné. Ö K. F.ge ugyan
 minden ditséret felett valónak tartja magát azért,

hogy ilyen ígéreteknek ellenek állhatott: hanem reméli, hogy az az erőszakoskodás, melyet ő K. F.ge azon Hatalmaságtól szenved, a' kihez ily nagy kimélléssel viseltetett, annyival igazságosabban meg fog ítéltetni.

„Tavaly Oktober' 6-kán azt a' projektomot terjefztette az Orosz Udvar ő Swéd Királyi F.ge eleibe, hogy a' Napkeleti tengert, a' képpen, mint az Északi Hatalmaságok az 1780-dik esztendőben megegygyeztek, zárja-bé az idegen (Anglus) hadi hajók előtt. Ő Királyi F.ge ezen tekintetben kéznek lenni ajánlotta magát arra, hogy alkudozás által véghez vívzi Angliával azt, hogy ez, a' Napkeleti tengerre egy hadi hajót is bé nem fog a' Sund' szorosán küldeni, valameddig ezen tengernek környékein semmi hadi készületek nem tétetődnek. Az Orosz birodalom nem kívánhatta azt, hogy Swétzia néki oltalmazó bástya gyanánt szolgáljon Anglia ellen, 's hajós seregeit és kereskedését feláldozza, azért, hogy Kronstadtot és Revált védelmezze. Ezt kívánni valósággal sok lett volna. A' Finnlandiai lakosokhoz intéztetett Proklamatzión kívül, a' Papokhoz és a' Swéd ármádiához is intéztetett az Oroszok résziről egyegy Proklamatzió. (*) — (A' folytatása ezen Swéd nyilatkoztatásnak a' jövő postán következik).

(*) Most itt következnek a' mingyár említett két Proklamatziók. Az első ezek között írott czédulákban állott, melyeket a' Finnlandiai határokon osztottak ki a' Papoknak az Oroszok; a' foglalatjok ennyiben áll: — “

„Uraim! Legyetek olyan jók, hogy fogadjátok úgy ezen Proklamatziót, mint bátorság' zálló-

gát, 's közöljétek értelmét a' ti megyéitekben talál-
tató lakosokkal, a' melly után azonnal meg fognak
közzitekbe az ő Orosz Császári Felsége' részéről a'
védelmező örállók érkezni. — A' második Prokla-
mazió ez volt: — “

„Katonák! Fajdalommal kénytelenítették ő Csá-
szári Felsége a' maga seregeit Finnlandiába akarhatja
ellen bészállítani, melly tsak arra való, hogy ben-
neteket hathatósan védelmeztesen, és a' tsendessé-
get 's békeféséget, Finnlandiának boldogságára, fenn-
tartassa. Hogy ezen igazságos célját elérhesse ő
Cs. F.ge, megparantsólta vala nekünk, hogy mi tü-
zet ne adjunk réátok addig, míg ti önnön szabadsá-
gotokról és tsendességetekről el nem felejtkeztek és
réánk előbb tüzet nem adtok. Nagy szomorúságunk-
ra azonban ti ezt már megtselekedtétek. Mi azon-
közben még egy versben megújítjuk az ő Cs. F.ge
által előnkbe adatott rendelést, és bizonyosá tévén
a' Finnlandiai nemzetet az ő Cs. F.ge jó indulatja
felől, kezességet vállalunk az ő F.ge erántatok vi-
seltető kegyelmefségiért. Ti jó Finnlandusok! a'
kik ellenségeskedésre engedtétek vétetni magatokat,
ti szánakozásra méltók vagytok: honnyotokat és
házaitok népit elhagyván, a' halál' keresésire indúl-
tatok az igazságtalan ügyért.

„Katonák! az én igen kegyelmes Császárom
megparantsólta nekem, hogy minnyájotoknak, a' kik
a' fegyvert önként leteszitek, megígérjem, hogy
házaitokhoz szabadon visszra terhettek, vagy a' hova
tettzik oda mehettek; és hogy ennek felette min-
den puskáért 2 Rubelt, minden kardért vagy egyéb
e'féle fegyverért egy Rubelt, és minden lóért 10
Rubelt fizettessek néktek. Ki ne betsúlné közötté-

tek a' tsendes életet, és ki ne sietne az igazságta-
lan iusurrektzióbol kiállani, oly véggel, hogy az
én igen kegyelmes Fejedelmeknek védelmezése alatt,
békefséges, tsendes, és boldog életre szert tehes-
sen. Költ a' Lovisai fő hadi szálláson Febr. 22-
kén, 1808-ban. — “

„ B u x h ö v d e n .

K o p p e n h á g a , April. 5-kén. A' Krefztely
nevű Linea hajó szerentsétlenségének kiménetelét
már egészfzen tudjuk. Annak kapitánya J e s s e n
életben maradott, és Ángliába átalvitetett. Rothe,
Top, Farry, Thostrup nevű tisztek, ki gyengébb
ki terhesebb sebet kapján, feküsznek. Willemoes,
Lütken, Soland, és Daehlerup, elestek. Ez a' Wil-
lemoes az a' Hadnagy volt, a' ki azon nevezetes
Aprilis 2-kán, mikor Nelson Koppenhágát szoron-
gatta, ennek hajója ellen oly módon viaskodott,
hogy magától ezen nagy tengeri vezérről is megdi-
tsértetett.

Az Angliából ide érkezett ujj hírek szerezént
véghetetlen kézfületeket tesznek az Anglusok. Ne-
vezetes az, hogy a' kiseded hajókat fegyverkeztetik
nagy számmal. Februariusban 150 olyan hajót ké-
szitettek egygyik kikötőhelyekben a' kievezéshez,
mellyek közzül mindeniken tíz-tíz ágyuk találatnak,
's a' mellyek felől olyan hír szárnyal, hogy nem soká
a' Norvégiai partokat akarják megtámadni vélek.

N a g y B r i t a n n i a .

A' b. e. Foxnak a' Stuart Házzól irott munká-
ja, mellyet nagy kívánsággal vár az Ángliai olvasó
nép, minden órán ki fog kerülni a' nyomtató sajtó
alól; még pedig úgy, hogy ugyan azon időben ki

fog annak német fordítása is jöni. Az a' Timaeus nevű, Londonban tartózkodó Német Májor ennek is a' fordítója, a' ki a' Hume' Angliáról való Historiáját igen jó némettséggel fordította volt.

A' Parlamentomban ismét a' felett vetélkedtek ezen napokban néhány jó beszédű tagok, hogy azon Dánus hadi hajókat, a' mellyeket tavaly a' Koppenhágái kikötőhelyből elhoztak, úgy tartsák-e' mint magok tulajdonát, vagy mint a' mellyek, tsak mint zálog úgy volnának nállok. — Lord Sidmonth (Addington) így beszélt: — “

„Mi ezeket a' hajókat tsak gondviselésünk alá vettük, következésképpen nem tarthatjuk tulajdonunknak őket. Mind a' közönséges hitelnek mind Britannia betsületének megtarthatása kívánnyák, hogy ne fordítsuk a' magunk szolgálatunkra ezen hajókat. Azt mondják ugyan az ellenkező értelemben lévők, hogy mi sem köteleztünk ezen tekintetben megtartani ígéretünket, minthogy a' Dániai Udvar sem erősítette-meg a' Kapitulatziót. — „De hogy is erősíthette volna ő azt meg, a' mit gyátlázatnak tartott? Ezen esztendőben Febr. 17-kén azért imátkoztak a' Parlamentom és a' Ministerek a' Mindenhatónak, hogy tegye szereztséfé fegyvereinket. Azonközben ha ezekre áldást kívánunk, szükség, hogy azon kezdjük a' dolgot magunk, hogy igazságos voltunk által az áldást megérdemeljük. En tehát azt projektálok: hogy viseltetésünk olyan gondot a' Dánus hajókra, hogy a' békeség' idejének elkövetkezéséig olyan állapotban maradjanak, mint mi általvettük azokat.

Az ország' Lord vagy Fő Cancellariussa e'képpen felelt: — „A' Dánus hajóknak elvétettetések

éppen olyan szükséges és a' politikával megegyező eszköz volt, mint annak idejében a' Touloni hajós seregnek özfzerontatása és a' Hollandiainak elvétettése. Ministereink igen méltókká tették volna magokat a' büntetésre, ha a' Dánus hadi hajókat kezeik közzé nem kapták volna: most pedig már, midőn Dánia nyilvános hadat hirdetett Anglia ellen, úgy nézettethetnek, mint a' mellyek valóságos Britanniai tulajdonná, törvényes ragadománya váltak. — Hofzfas vetélkedés után voksolásra kerülvén a' dolog, a' Lord Sidmouth projektomát 105 tagok viszfa vetették, 51 véle tartott.

Hadi Történetek.

Hámburgból April. 6-kán irták, hogy az oda Stockholmból érkezett tudósítások Mártzius 20-káig fzollanak, hanem semmi nevezetes ujság nem találtatik benne. A' Swéd seregek még mind folytatják Finnlandiából az ő útjokat viszfa felé a' beljebb fekvő Swéd tartományokra, a' melyben az ellenség sem akadályoztatja őket.

Finnlandiának Tawastehuus nevű városából így irt Mártz. 10-kén egy Orofz tiszt: — „Mi már elfoglaltuk Finnlandiának két harmadát. A' Finnlandus katonák rofz kézzülettel lévén a' hideg és éhség ellen, nem igen tüzesek honnyoknak védelmezésében.

Az Anglus hadi hajók ezen esztendőben Mártz. 28-kán jöttek leg előbb által a' Sund fzerosán a' Napkeleti tengerre. Általevezések közben a' Swéd part mellett olyan közel eveztek-el, mint tsak lehetett. Anholt nevű kisded Dánus szigetre a' Cattegat obliben (Lütlandia és Norvégia között) kifzál-

lottak az Anglusok. A' Nagy Belten r' most hat Anglus Linea hajót számláltak-meg; 's az olta Fühnen szigetéről Odensee városából is hátrább hozta Princz Ponte-Corvo a' maga fő hadiszállását. Most Coldingen városban Intlandia partján tartózkodik azzal. Azt is erősítik némelyek, hogy a' nevezett Cattegat öbliben nagy számú Anglus hadi és szállító hajók jelentek volna meg: hanem a' még eddig csak hihető, de nem bizonyos hír.

N i s m e s b ő l, Frantzia ország Déli részéről Mártz. 21-kén. A' fegyveres seregek még meg nem szünték Spanyol ország felé takarodni. Egy időölta csak gyalog és lovas pattantyusokat láttunk, hanem már most ismét Dragonyosok, Lovas Vadászok, és egyebek kezdettek érkezni. Többire minnyájok Olasz országból jönnek. Lehetetlen leírni a' Gibraltár ellen tétetődő készületeknek véghetetlenségeket. Azon ostromkészületeken kívül, mellyeket a' Kadixi és Karthagenai fegyveres házak szolgáltathatnak ezen ostromra, Frantzia országból is felette sokat visznek magok a' Frantziák oda. Tályunkon csak egy magános ember, 60 ezer mázsa szénnek szolgáltatására köhelezte magát alkú fzerént. Ahozértő emberek erősítik, hogy Gibraltár vára csak nagyobb kiterjedésű, de nem erősebb Gaétánál, és idővel az ágyugolyobisok által az ebben találtató épületek és kazamáták is, a' kikötőhelyben találtató hajókkal egyetemben özfze rontatván, végezetre ez is megvétettethetik.

T u d o m á n y o s D o l g o k.

A' mingyár nevezendő Kiadó, ki a' 32-dik számú M. Kiriban egy jó Orvosi Könyvet ajánlott a'

Német nyelvetértő Magyar Tudósoknak, ugyan ezekkel a' következő tzímü munkát is megesmértetni kívánta: „Lehrbuch der Mineralogie, nach des Herrn Ober-Bergrath Karsten mineralogischen Tabellen ausgeführt von D. Franz Ambros Reufs. 8. Bände in gr. 8. Leipzig, bei F. G. Jacobäer.“

Nem ment 6 vagy 8 esztendőktől fogva (így ír a' Tudósító), annyi változáson által egy tudomány is, 's nem tett előfelé oly lépéseket, mint az Ásványok Tudománya, melyre nézve, Buch, Emmerling, Esmark, Hauy, Humboldt, és Karsten urak közönetet érdemelnek azért, hogy a' Chemia segedelmével meghatározták azon erős princípiumokat, a' mellyek fzerént már most ki lehet megmaradandó Systema fzerént dolgozni ezt a' fontos tudománt. Mostelsőben D. Reufz úr fogott bizonyos tekintetben ahoz, hogy az ásványok tudományát kedvellő közönségnek kezébe egy oly tökéletes munkát adjon, a' melyhez az ezelőttienek közzül sem telyefségére sem pontofságára nézve nem hasonlít egy is; a' melly mellett ezt még az is igen betsesíti, hogy a' Cs. K. Státusokban találtató ásványi fzerzemények felől tökéletes esmérettséget fzereshet magának belölle az Olvasó. Nem tsak az ujj találmányok és jobbítások, mind, hanem az egyéb, többire igen drága könyvekben fzerterfzéllyel lévök is ezekből leg jobb rendel, a' tzállal megegygyezőleg, és olly módon özfzfzfzedettve találtatnak benne, hogy minden Technologiai, Gazdasági, és Bányászai hasznaik, 's használtatásoknak módjaik, igen értelmesen fzembe tünnek. Mint előre való készület igen nagy könyebbségül fzolgalhat az ásványi tu-

dómanynak tanulásában, ezen könyvnek első része, melynek szorgalmasan való olvastatása különösen javasoltatik is, mint a' melly minden esmértető, kivált chemiai jeleket, melléjek tétetett Deak és Franzia nevezetekkel egyetemben, Wad, Verdiem, Berthout, 's mások szerezént, magában foglal. A' tulajdonképpen való ásványi tudományt (az Oryctognosiát és Geognosiát) elő adó 2-dik és 3-ik részekben, Wernert követte helyyesen az Iró. Az Ásványi Chemiára, Gazdasági Ásványi tudományra, 's Földleírására nézve is megelegethet véle az Olvasó. — A' 4-dik rész az egész munkáról való tökéletes laistromot foglalja magában némelly hozzáadásokkal egyetemben. Az egész 1805-dik esztendőig való minden ásványi találmányok előfordúlnak ezen hasznos kézkönyvben.

* * *

J e l e n t é s. — A' Bétsi Fő Postahivatalnak ezen jelentéséhez, melly által a' közelébb költ M. Kirirban a' Magyar ország felé járó leveles postának a' mult kedden éjjel Béts és a' Magyar ország határ között való megtámadtatását 's némely pakétoknak széllyel lett tépettetését hírüladta: a' M. Kurir irói azt adjuk még hozzá Olvasóinkra nézve, hogy a' történet után néhány pakétok, rész szerezént épen, rész szerezént széllyel tépve Bétsbe visszahozattatván, mi az elveszett Kurir darabokat a' számaikból kitalálni igyekeztünk, 's a' mult pénteken őket ismét útnak indítottuk: azonközben, ha tsakugyan valakié még is elmaradott volna, parantsóljon eránta, és azonnal meg fogjuk küldeni.

Elegyes Tudósítások.

Monachiumból. — Itt Aprilis éleítől fogva, egy ujj Országglásbéli Constitutionnak a' Bavariai tartományokhoz való alkalmaztatásán dolgozik egy Commiszió, a' melly a' Ministerekből és az Országglófszék egyéb öregebb Tanátsosaiból áll. A' Westphaliai Constitutziót tették munkájoknak mustrájává.

Kafselből. — Az itt kijövő Ujság, azt a' Frankfurti és egyéb levelekben kijött tudósítást megtzáfolja, hogy a' Westphaliai Királyságban lakó 'Sidók az ö Királyoknak nagy summa pénzt adtak volna előrevalóképpen, és hogy számára költsönben pénzt szednének-fel. — A' Frankfurti egygyik Ujság szabadkozik, hogy ö nem hirdette volt ki ezt a' tudósítást a' Westphaliai 'Sidokról.

Folytatása a' Frantzia Universitásnak: —

IV. Titulus. Az Universitásbéli Rangokról és Titulusokról. Az Universitásbéli tisztek ilyen rendű Rang fzerént következnek egymásután: — 1) A' Nagy Mester; 2) a' Kancellarius; 3) a' Tarnokmester; 4) a' hóltoknapjáig való Tanátsosok; 5) Rendes Tanátsosok; 6) Universitás' Inspektorai; 7) Akadémiai Rectorok; 8) Akadémiai Inspektorok; 9) Dekányok; 10) a' Fakultásokhoz tartozó Professorok; 11) Lyceumi Gondviselők; 12) Lyceumi Censorok; 13) Lyceumi Profefsorok; 14) Collegiumok Elöljárói; 15) Lyceumi Adjunktusok; 16) Collegiumi Rögensek; 17) Institutumok Elöljárói; 18) A' Penziósok; 19) A' Tanítómesterek. — A' 18

és 19 szám alattlévőknek a' Litteratúra Fakultás Baccalaureusainak ; az Institutumok Elöljáróinak a' Litteratúrai Fakultáson kívül a' Tudományok Fakultatásának is , Baccalaureusaiknak ; a' Gondviselőknek (Provisoroknak), Litteratúra Doktorainak és Tudományok Baccalaureusainak ; a' Professoroknak és Dekányoknak pedig az ő Fakultassok beli Doktoroknak kell lenniük.

Az Universitasnak grádust nyert Elöljáróira nézve ennek felette , jutalomúl és az előkelőbb hivataloknak megkülömböztetésekül , Betsületbéli Titulusok is hozattattak-bé , t. i. : — Lefznek 1) Titularisok ; 2) Universitas' Tisztjei ; 3) Akadémiai Tisztek.

Ezen titulusokkal penziók , és tzimerek lesznek özfzfe köttetve. Az ő tzimereik kettős Pálma lesznek , mellyet bal meijeiken viselnek , a' Titularisoké arannyal , az Universitas' Tisztjeiké ezüstel , az Akadémiaiké pedig kék és fejer selyemmel kivarva.

A' mingyár említett Elöljárók , az 1. 2. 3. 4. számok alatt Titularisok ; az 5. 6. 7. 8. 9. 10 számok alatt lévők Universitas Tisztjei ; a' 11. 12. 13. 14. számok alatt lévők Akadémiai Tisztek ; a' 15. 16. 17 számok alatt lévők pedig tsak Universitas' tagjai. Az alsó ranguakat a' Nagy-mester emelheti feljebb , a' fzerént , mint érdemelni fogják.

E r d é l y .

Valamint Európának minden szegeleteiben , úgy itt is különös késedelmezéssel jött-el a' tavasz , a' mely felől e'képpen tudósított bennünket elmés versekben a' Sajó vidékéről egy erdemes levelezőnk , Április 1-ső napján : — “

„Panasz az időre.

Alszik a' Természet; a' Nap Aprilist jár,

Mond-meg nékem Csere-bogár mikor lesz nyár? (*)
Miként várokozik a' rendelt orára

A' hajadon leány jegyzett mátkájára;
De hijába várja, megsalattatott: Jaj!

Várni még sem jöni, ennél nints nagyobb baj.
Ugy várjuk mi is a' kellemetes tavaszt,

Várjuk mert elhozta az idő rendje azt:
Elhozta, vagy inkább azzal csak ketsegtet.

Várjuk, nints vőlegény, hideg ágyba-fektet.
Elhozta, mert a' Nap a' Kos jegybe jött már,

És az Egyenlítő lineán innen jár:
Innen jár; vagy talám csak írják 's meg tsalnak

'S talám most is fázik, jegyiben a' Halnak.
Jól mondják: hazugok a' Kalendáristák;

Vagy talám úgy bánnak mint ama' Sophisták,
Scaliger 's Cardanus, kik azon kotzódtak,

Mellyik bir több főrrel a' Kos e', vagy a' Bak?
Oh szerentsétlen Kos! 's mi szerentsétlenek!

A' Bak gyapjával befedettek mindenek (**)
Kost meggyőzte a' Bak, melly kezdi a' telet,

'S akadályoztatja, hogy légyen kikelet:
Meggyőzte és magát viseli mérészül,

Beteg a' szegény Kos, 's talám halni készül.
Ezért aluszik a' Természet, bujába,

Nem kíván részt venni a' nap' sugárába.
Hijába jött által a' Nap, Aprilist jár,

Ne rémitts Tél! Jöjj-el oh kies Tavasz már.
György László.

(*) Ez egy régi Magyar énekből vett kitétel.

(**) A' Bak' gyapja teszi a' havat.